

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ศึกษาผลของโปรแกรมการสอนต่อความรู้และพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังและผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จังหวัดสมุทรสงคราม โดยแต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นผู้ดูแลจำนวน 30 คน ผู้ป่วยจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมที่เป็นผู้ดูแลจำนวน 30 คน ผู้ป่วยจำนวน 30 คน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูล
χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูล (Chi -- square test)
$\bar{D}$	แทน	ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล (N = 60 คน)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n ₁ = 30)		กลุ่มควบคุม(n ₂ =30)		χ^2	p
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
อายุ(ปี)						
15 – 29	3	10.00	3	10.00	.73	.86
30 – 44	12	40.00	12	40.00		
45 – 59	8	26.67	10	33.33		
60 ปี และมากกว่า	7	23.33	5	16.67		
	$(\bar{X} = 45.27, SD = 13.20)$ $(\bar{X} = 44.87, SD = 13.60)$					
เพศ						
ชาย	8	26.67	10	33.33	.31	.57
หญิง	22	73.33	20	66.67		
ระดับการศึกษา						
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	3.33	3	10.00	4.63	.23
ประถมศึกษา	14	46.67	15	50.00		(Monte
มัธยมศึกษา	9	30.00	3	10.00		Carlo
อนุปริญญาและสูงกว่า	6	20.00	9	30.00		Method)
สถานภาพสมรส						
คู่	21	70.00	20	66.67	.07	.78
โสด,ม้าย, แยกกันอยู่	9	30.00	10	33.33		
อาชีพ						
ไม่มี	8	26.67	5	16.67	.88	.34
มี	22	73.33	25	83.33		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 30$)		กลุ่มควบคุม($n_2=30$)		χ^2	p
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน						
ไม่มีรายได้	5	16.67	6	20.00	.39	.93
ต่ำกว่า 10,000 บาท	21	70.00	19	63.33	(Monte Carlo Method)	
10,000 – 20,000 บาท	2	6.67	2	6.67		
มากกว่า 20,000 บาท	2	6.67	3	10.00		
$(\bar{X} = 10,383.33, SD = 6,832.58)$ $(\bar{X} = 15,316.67, SD = 18,783.93)$						
ระยะเวลาในการดูแล(ปี)						
น้อยกว่า 1 ปี	8	26.67	5	16.67	.73	.69
1 – 4 ปี	17	56.67	20	66.67		
5 ปี และมากกว่า	5	16.67	5	16.67		
$(\bar{X} = 5.37, SD = 5.58)$ $(\bar{X} = 4.47, SD = 41.21)$						
โรคประจำตัวผู้ดูแล						
ไม่มี	22	73.33	26	86.67	1.66	.19
มี	8	26.67	4	13.33		
ฐานะของผู้ดูแลในครอบครัว						
แม่	2	6.67	2	6.67	.82	.82
สามี,ภรรยา	6	20.00	9	30.00		
บุตร,หลาน	22	73.33	19	63.33		

จากตาราง 1 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ทดสอบค่าไคสแควร์ ถ้าข้อมูลน้อยกว่า 5 ผู้วิจัยใช้การทดสอบด้วยวิธี Monte Carlo Method โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ อายุของผู้ดูแลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีอายุอยู่ในช่วง 30 – 44 ปี ร้อยละ 40.00 เท่ากัน โดยผู้ดูแลในกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 45.27 ปี ผู้ดูแลในกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.87 ปี ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงทั้งสองกลุ่ม ในกลุ่มทดลองมีร้อยละ 73.33 ส่วนกลุ่มควบคุม มีร้อยละ 66.67 ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา โดยกลุ่มทดลองมีร้อยละ 46.67 และกลุ่มควบคุม ร้อยละ 50.00 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่เกี่ยวกับอาชีพผู้ดูแลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอาชีพมากกว่าไม่มีอาชีพ กลุ่มทดลองมีอาชีพร้อยละ 73.33

ส่วนกลุ่มควบคุมมีอาชีพร้อยละ 83.33 ร้อยละรายได้ผู้ดูแลนั้นทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย ส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย 1 - 4 ปี มากที่สุดคือร้อยละ 56.67 และร้อยละ 66.67 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ผู้ดูแลไม่มีโรคประจำตัว ฐานะของผู้ดูแลในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นบุตรและหลาน ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

ลักษณะของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน

กลุ่มควบคุม 30 คน จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนบุตร รายได้ของผู้ป่วยต่อเดือน ผู้ช่วยเหลือด้านการเงิน ฐานะของผู้ป่วยในครอบครัว ระยะเวลาที่เจ็บป่วย โรคประจำตัวอื่น เคยได้รับคำแนะนำการดูแลตนเอง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 30$)		กลุ่มควบคุม($n_2=30$)		χ^2	p
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
อายุ						
35 – 54 ปี	1	3.33	5	16.67	7.08	.03
55 – 74 ปี	17	56.67	21	70.00		(Monte
75 ปี และมากกว่า	12	40.00	4	13.33		Carlo)
	$(\bar{X} = 70.43, SD = 10.60)$ $(\bar{X} = 65.23, SD = 13.29)$					
เพศ						
ชาย	10	33.33	10	33.33	.00	1.00
หญิง	20	66.67	20	66.67		
สถานภาพสมรส						
คู่	18	60.00	16	53.33	.27	.60
โสด,ม่าย,หย่า	12	40.00	14	46.67		
ระดับการศึกษา						
ไม่ได้เรียนหนังสือ	7	23.33	7	23.33	.60	.73
ประถมศึกษา	18	60.00	20	66.67		
มัธยมศึกษาและสูงกว่า	5	16.67	3	10.00		
อาชีพ						
ไม่มี	25	83.33	25	83.33	.00	1.00
มี	5	16.67	5	16.67		
รายได้ของผู้ป่วยต่อเดือน						
ไม่มีรายได้	24	80.00	22	73.33	.37	.54
มีรายได้	6	20.00	8	26.67		
	$(\bar{X} = 1,023.33, SD = 2,424)$ $(\bar{X} = 1,077.33, SD = 2,412.15)$					

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 30$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 30$)		χ^2	p
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ		
ระยะเวลาที่ป่วย						
ต่ำกว่า 1 ปี	14	46.67	14	46.67	.00	1.00
1 – 5 ปี	11	36.67	11	36.67		
6 ปีและมากกว่า	5	16.67	5	16.67		
โรคประจำตัวอื่น	($\bar{X} = 3.77, SD = 3.63$)		($\bar{X} = 3.83, SD = 6.34$)			
ไม่มี	2	6.67	3	10.00	.47	.95
โรคเบาหวาน	16	53.33	14	46.67		(Monte Carlo Method)
โรคความดันโลหิตสูงและหัวใจ	9	30.00	9	30.00		
เก๊าท์, นิ่วในไต, วิตกกังวล, อัมพาต	3	10.00	4	13.33		
เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับโรคไตวาย						
ก่อนทำการรักษา						
ไม่เคย	18	60.00	13	43.33	1.66	.19
เคย	12	40.00	17	56.67		

จากตาราง 2 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ทดสอบค่าไคสแควร์ ถ้าข้อมูลน้อยกว่า 5 ผู้วิจัยใช้การทดสอบด้วยวิธี Monte Carlo Method ผู้ป่วยส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุอยู่ในช่วง 55- 74 ปี โดยผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 70.43 ปี ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 65.23 ปี ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สถานภาพสมรสคู่ มากกว่าโสด ม่าย หย่า ผู้ป่วยมีระดับการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด โดยกลุ่มทดลองมีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 60.00 กลุ่มควบคุมมีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 66.67 ผู้ป่วยไม่มีอาชีพมากกว่ามีอาชีพ โดยผู้ป่วยที่ไม่มีอาชีพร้อยละ 83.33 เท่ากันทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่ผู้ป่วยไม่มีรายได้ ระยะเวลาที่ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 5 ปี ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวอื่นมากกว่าไม่มี ซึ่งเป็นโรคเบาหวานมากที่สุด ก่อนทำการรักษา ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมเคยได้รับคำแนะนำเรื่องโรคไตวายเรื้อรังมากกว่ากลุ่มทดลอง โดยในกลุ่มควบคุมเคยได้รับคำแนะนำร้อยละ 56.67 ในขณะที่กลุ่มทดลองได้รับคำแนะนำเพียง ร้อยละ 40.00

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแล

2.1. การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระลอกก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระลอกก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
กลุ่มทดลอง	30	11.57	3.64	.537
กลุ่มควบคุม	30	11.07	3.58	

$p > .05$

จากตาราง 3 พบว่า การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระลอกก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที่ (independent t-test) กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังเท่ากับ 11.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.64 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.58 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .53, p = .59$)

2.2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าผลต่างคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{D}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
กลุ่มทดลอง	30	3.10	1.33	2.33*
กลุ่มควบคุม	30			

* $p < .05$

จากตาราง 4 พบว่า การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ยพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.33, p = .02$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังได้รับความรู้ตามโปรแกรมการสอนในได้รับความรู้มากกว่าผู้ดูแลที่ได้รับความรู้จากบุคคลากรด้านสุขภาพตามปกติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแล

3.1 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
กลุ่มทดลอง	30	67.20	17.47	.47
กลุ่มควบคุม	30	64.90	19.94	
<i>p</i> > .05				

จากตาราง 5 พบว่า การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (independent t-test) กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังเท่ากับ 67.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.47 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 64.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.94 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .47, p = .63$)

3.2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าผลต่างคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่อง การดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{D}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
กลุ่มทดลอง	30			
กลุ่มควบคุม	30	6.90	5.40	1.27
$p > .05$				

จากตาราง 6 จากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแล ในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.27, p = .20$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังได้รับความรู้ตาม โปรแกรมการสอนเรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยในระยะหลังได้รับความรู้สูงกว่า ผู้ดูแลที่ได้รับความรู้ตามปกติ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

4.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง
ระยะก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะ
ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	30	66.37	8.64	.292	.771
กลุ่มควบคุม	30	65.60	11.47		

$p > .05$

จากตาราง 7 พบว่า การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ในระยะก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที (independent t-test) กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังเท่ากับ 66.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.64 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.47 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .29, p = .77$)

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง
ระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าผลต่างคะแนนเฉลี่ยความรู้
เรื่องการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของผู้ดูแลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ระยะหลัง
การทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{D}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
กลุ่มทดลอง	30			
กลุ่มควบคุม	30	2.93	3.41	.86
$p > .05$				

จากตาราง 8 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวาย
เรื้อรังในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบผลต่างของ
คะแนนเฉลี่ย พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยผลต่างของพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง
ระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ($t = .86, p = .39$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3